

Правительство

Жаш усталарны кёллендирлик оноу къабыл кёрюлгену

Указаны арасында 600-соне эни с бурюгъанды: «РФ-ни граждандарны тийиши жашуу журтла бла жалчытуну эмда жашуу журт-коммунальный жумушлары келестесуни игилендирюню июсюнден». Анга кёре кюрүлүш эм жашуу журт-коммунальный мюлк министр Анзор Тутуков доклад этгенди.

Ол айтханга кёре, кыраланы Башчысыны буюкшардан тынгыла толтуруу мурат бла республикада тийишл праволу-норматив акта жарашдырылып, къабыл кёрюлгенди. Бытыр декабрь айда учу жашуу журт-ла сатып алыр эркинлик келери болгъан граждандарны тимзелери кюруану июсюнден закон къабыл кёрюлгенди, аны хайгыранырга эркинликтери болгъанлары эсепте алыр жаны бла «кытай» жараша берилгенди. Башка тийишл жумушла тамамлангандыла.

РФ-ни Жер кодексикини 28-чи статьясына тийишликте ич кенде андан да кеп сабийлери болгъан койоргоге хакъсыз эседа конур бардырлык жер июшле берилгенди. Къабарты-Малкъарни эмда муниципалитетлени иликлеринде жашуу журтла ишлериге жаракъан жерле белгиленгенди, хакъсыз берилген июшлене кенглиги да тохташдырылганды: бек азы – 0,06 га, бек кебу а – 0,10 га.

КъМР-ни Кырал ырыксы юм жер бла байламгы халла жаны бла министерство жер-жерли самоуправление органы келечилери бла бирге жерлени бир категорияда башхасына кёчюрюню июсюнден бегимле хазырлагъандыла. 2012-2013 жылда КъМР-ни Президентвусуну буюкшарлары бла 20 июшюк эм мюлке жарууу жерден элге берилгенди, ол а 298,1 гектардан асламды. Андан 108,3 гектары юм э андан да кеп сабийлери болгъан койоргоге жашуу журтла ишлериге хакъсыз июшкерикиди.

Бытыр а бу жумушлагъа 3,4 гектар жер бөлөннгенди, ол санда

КъМР-ни Президентвусуну кезуило жыйылгъанды до тугуз бегини проекти сюзюлгю, къабыл кёрюлгенди. Министрлер Фронтини Президентини 2012 жылда 7-чи майдан указлары Къобарты-Малкъарда къалат толтурууларны тинтгенди. Кенгешти премьер-министр Константин Храмов бардырганды.

Бахсан шахарада - 13, Прохладный да у 8 юшлю. Бу иш быыл да иш магына берилди. Алай бу жумушла бек кьоранчдыдыла, алагъа 1,4 миллиард сом керекди, ол санда быыл 111,9 миллион.

Кыраланы Башчысыны указларында регионлада ипотека рынокну айынуу жаны бла буюргала да бардыла. Анга тийишликте бытыр ипотека кредитле алгъан граждандарны бир-бир къуумларына кыраланы жагындан тутхулулук этуу жаны бла закон къабыл кёрюлгенди.

Министерство «КъМР-де битеулю билим берген учреждениялада ишлеген жаш усталарны жашуу журтла бла жалчытуну июсюнден» подпрограмманы проекти хазырлап, республиканы Президентвусуну къуруану бергенди. Ол «КъМР-ни граждандарны жашуу журтла бла жалчытуну июсюнден» къырал программаны келестинде жарашдырылганды.

Министр айткъанга, жаш усталарга ипотека кредит аспала, алагъа мекямны багысыны 20 процентни субсидия берилликиди. «Бу жумушлагъа республикалы бюджетке жуу миллион сом барды», - дегенди Тутуков.

Указда коммунальный ресурсларны социальны мардасын кийриуню эмда кеслери аллары

на жашагъан пенсиячылагъа коммунальный төлеулге кьоранчалар арха кьайтарыну июсеринден да айтылды. Анзор Тутуков ЖКХ-да ресорманы эмда модернизацияна, адамланы жашуу журтла бла жалчытуну, бу сферага инвестицияланы кёбейтуну июсеринден да айткъанды. Адамланы жашагъа кьоркуулу июлерден кьечоруу не халда болгъанн да билдиргенди. Ол келтирген шартлага кёре, 2017 жылда 1-чи сентярге дерри ошал жашуу журтлары оюп, 47,3 минг квадрат метр келтерге бори санланганды.

Превителствону членлери дагыда «2013-2020 жылда КъМР-де халкыны жашуу журтла бла жалчытуну июсюнден» къырал программаны подпрограмма къоштурганды. Анга, башында айткъанбызга, «КъМР-де битеулю билим берген учреждениялада ишлеген жаш усталарны жашуу журтла бла жалчытуну июсюнден» кырал программасы эмда жамуат кьоркуузулуккыуу жалчытуну июсюнден» къырал программасына туюзетиле къабыл кёрюлгенди, дагыда Халккыны иш бла жалчытуу жаны бла къырал комитетни коллективисны къаууу алышындырылганды, башка бегимле да сюзюлгю, къабыл этилгенди.

Кенгеше федеральный инспектор Владимир Кунюнкыни эмда айткъанга, КъМР-ни Парламентини спикерини орунбасары Татьяна Саенко кыткъашхандыла.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Ёмюрдеге тарыхда къалырча шартла айтылгъандыла

Бу юкюледе Нальчикде Искусстволаны Север - Кавказ кьырал институтунда, малкъар халкъ туугъан жеринден кьёчюролгени 70-жылгына аталып, илму-теория конференция болганды. Аны хазырларга эм бардырлыгы КъМР-ни Архив службысы, республиканы В.М. Коков, Х.М. Бербеков стпы университетлери эм искусстволаны Север - Кавказ кьырал институту себеплик этгенди. Ол кеси да «Тарыхны эсе тутуу» проекти чекленде этгенди. Анга Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Чеченланы Ануар, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасыны къулулгун толтургъан Владимир Битокво, бийик окую юйлени алиментри, студентлери, жазуучула, журналисте, жамуат организацияланы келечилери, Къорачай - Черкес Республикадан делегация эм башкала кыткъашхандыла.

Искусстволаны Север - Кавказ кьырал институтуну ректору, искусство имуланы доктору, профессор Рахайланы Анатольичи, конференцияны ага, милетибизге тошгнен заруалыккыны, учулукуню июсюнден айта, кьыйынлыккыны ауур югюгюк юртюрген хар иги адаммызны аты ёмюрдеде халккыны эсинде сакъланырыгъын чертгенди. Андан сора ол сёзюню Чеченланы Ануарга бергенди. Спикер сабийлиги кьёчюролукке этгенни, халкыбыз ачыкъ, жалангачлыккы сынагъанни, жукъгъан ауруулдан кеп адаммыз ёлгенин, жаш, кьарт да туугъан жерибизге термилуочюлерин жюргени кьыйналып айткъанды.

«Къалай – алай болса да, - дегенди ол, - халкыбыз кьыйынлыккы хорлагъа юч-къаруу тапкъанды, кийишги бли баямысха, сыйга тийишли болгъанла. Шукур болсун, термилен Ата журтубузда, къарндаш

лигини баш ишанды, дегенди. Зада олтургъан жаш адамлагъа айлангъ, ол ата-бабаларыгыз бла ётменлериге эркинсыз эм ала кьртген кьыйынлыккыны эседа тутарга борчлуусуз деп къошханды. Заман республикабызны къарындаш халкларын бир бирден айыргъан эсе да, бугасагъа биргебиз. Ол бизни барыбызга да улуу насыдыды. Энди биз айырылып кьыйынлыккыны сынамайыкъ. Ол хар бирибизни да тилегибизди» - деп белгилегенди. Конференцияда баш докладны

кезиуде». Сабийлери кесини башында кьыйынлыккы сынагъан Салих, айхай да, 1944 жылда 8-чи мартта малкъар халкыга келген кьара конюю кимден да уста биледи. Аны алаиыгыз доклянда кююрге кьаракъанча кьранды халкларын бир бирден айыргъан эсе да, бугасагъа биргебиз. Ол бизни барыбызга да улуу насыдыды. Энди биз айырылып кьыйынлыккыны сынамайыкъ. Ол хар бирибизни да тилегибизди» - деп белгилегенди. Конференцияда баш докладны

Миллетлени арасында жашаибиз, алгъа кьарай, тири атайы, ёмюр соребиз. Владимир Битокво, сау 13 жълны ичинде ауур жюнюк кьётюрге малкъар халккыны кьарууу жетгени чертип, ол а аны демениги философия имуланы доктору, КъМР-ну профессору Фёвдиланы Салих этгенди. Аны доклядын аты былайды: «Сюргюн эм арха кьайтуу: адам айтпал бозмача улануу бушудан башлап милетлини жабгырууна дерри

Ахьры 2-чи бетдеди.

ИНТЕРВЬЮ

«Табийгъатыбызны байлыгъын сакъларгъа итинеицк»

Быйыл, РФ-де Къудуретни сакълануу жылында, КъМР-ни Парламенти «Экологияга жамуат контрольну июсюнден» Законуну къабыл кёргенди. Февралыны аягында республиканы парламентарилери кеслери пленар жыйылыуларында Къудуретни тездей сакълануугъа жамуатны жагындан контроль этуню право мурдоруу тохташдырган документни ахыр кере къоыл этгенди. Буюн законну июсюнден аны жарашдырналандан бири Виктор Несутулун толу хабар билдиреди. Бугасагъа до ол КъМР-ни Парламентини Экономика политика, энчи иллик эм предпринимательство жаны бла комитетине башчылыккы этеди, ары дерри у Экология эм табийгъатны хайырлануу жаны бла комитетни таматасы эди.

«Мен билгенликден, «Экологияга жамуат контрольну июсюнден» республикалы Закон «Къудуретни сакълануу июсюнден» 2001 жылда окуна къабыл кёрюлген. Федеральны законна тийишликте жарашдырылганды. Шендо алай жамуат институту региона некер болуп къалды? - Керти окуяну, ол Федеральны законну 68-чи статьясында жамуат бригиуле эм

июсюнден табийгъатны кьоруулаугъа аталып бардырылганды «негерек столууда», башка жыйылууларда бир кере айтылып къалмагъанды. Республикабызны халкыны эсини Къудуретни сакълануу проблемаларына бур, алыны кетериуге аны да кыткъашдырыр мурат бла алай документ хазырлагъанбыз. Ол бек кере болуп тургъанын

спекторна бла таммаларыкъдыла. «Алай институтла кеслери ыразлыккылары бла кьуларгъанларын билеме, жамуат экология инспектор деген статусу уа ким береди? - КъМР-ни кьырал властыны тийишли толтуруу органы граждандарла къагында жазылып берилген заявлениларына кёре. Жамуат бригиулене неда коммерциялы болмагъан организацияланы келечилерине ол жамуат бригиулене бла коммерциялы болмагъан организацияланы тилеклери бла берилди.

Былайда бир затны чертип айтыргъа сюе: инспекторлагъа энчи биллимерни эмда иш сынаулары болгъан адамла салынады. Ол статус хар кимге да берилип къалаймады. Кимге чек салынганнны июсюнден законча бек тынгылы айтылды.

Ахьры 2-чи бетдеди.

Жазылыу - 2014

Хурматли жамуат!
Сиз бир торюю сылтауу бла 2014 жылны биринчи жарымына «баманнга» жазыламай къалгъан эсетиз, халкы тюзетирге онг барды. Мартны 25-сине дерри жазылууну жарашдырсагъыз, ана тилебизде чыкъгъан газетини 1-чи апрельден алып башларыкъсыз. Жазылууну юч айта багысы - 2014 сом 66 капекди. Бизни индексибиз - 51532

Чемпионат

Аскерчи альпинистле эришрикдиле
15-18-чи мартта Минги таууну тийресинде РФ-ни Сауатландан коучерини тау тросборден чемпионаты бардырылкъды. Анга кьыралны битусе аскер округларындан 70-ден аскер аскери алыинист къалткъанды. Ала булда жоруула, нахъышда эм ушкюрдан атууда эришрикдиле. «Терскюл» спорт арны директору Джанпуланы Залим белгилегенге кёре, эришулеге хазырлануу бу юкюледе къыстау барды. Кьоркьуузуздукну аскерчиле жалчытырыкъдыла. Чемпионатны Россейни Кьоруулуу министрствосуну спорт жаны бла хазырлау управленисиса, РФ-ни бла КъМР-ни Алыпинистден федерациялары эм ЦСКА кьуран бардыралды. Ална ТАРИМ, Эфбур району администрациясыны пресс-секретары.

Ахьры 2-чи бетдеди.

ТИНТУУ

Окьюучуланы халларына къайгыра

КъМР-ни вице-премьери Ирина Маршысны башчылыгында ведомствола аралы правительстволу комиссияны жыйынууу кеп болмай. Тьбен Черек элчи окююнда улутангы сабийлери багыш къалай бардырылганды жераланганды. Бюгонюле Железнодороккы санаторийлерин биринде

76 сабий саулулуккына кьарата турадыла. Аны июсюнден КъМР-ни Саулукъ сакълануу министрствосуну пресс-службасы билдиргенди.

Эни четуулгъа, жыйылууда алагъа керек болгъан къаарда медицина болушук берилип турлугуну июсюнден айтылганды.

Андан сора да, бу шоклада башка белгиленген болум бла байламлы тохтагылып тургъан окутуу ишни башларга дегенди. Жыйылууда айткъанга, кьаре, шикюру кабинеттеринде хауаны анализи излемлеге келишеди.

КАСЫМЛАНЫ АМИНАТ.

Законопроект

ТЕМИРЖАНЛАНЫ Махти:

Жер-жерли самоуправлениягъа тюрленуиле керекдиге

Жер-жерли самоуправление органы ишлери тюрлендируу жаны бла законопроект РФ-ни Кырал Думасыны депутатларыны къуруларына берилгенди. Аны июсюнден, kabarino-balkaria. egi.ru Интернет сайтда кесини окуму билдире, Черек району администрациясыны башчысы, «Муниципальный къурулууны совети» ассоциацияны таматасы орунбасары Темиржанланы Махти, документ жеринде власть органына бла халкы арасында байламлыккыны ючюлгере, ышануулукуну игилендирирге болушугуну белгилегенди.

«Къырал полномочияла муниципалы районлагъа дерри юлешингенни бюгонюледе магыналны оноуладан бириди. Мен акылы этгенден, ол шендо болгъан системаны ишин игилендирликди. Реформаны уа алгъаракъладан да бардырырга керек эди. Мындан ары жер-жерли власть органа ишлери тийишли даражада бардырыла деп ышанам», - дегенди ол.

Темиржанланы Махти ассоциацияны келечилери атырдандан эмда кеси да бу реформаны башламчыларына тутхулулук этгенин чертгенди. «Муниципалитетле, алагъа берилген полномочияны толусунлай хайырлангъ, адамланы жарсууларын таммаларла деп ышанам», - деп къошханды ол.

Жер-жерли самоуправление органы ишлери реформаны бардыруу жаны бла проект РФ-ни Кырал Думасыны депутатлары хазырлагъанларын белгилерчады.

Басмагы АБДУЛЛАХЛАНЫ ФАТИМА хазырлагъанды.

ЖАНДАУРУЛКУ

Боксчула сабийлени кьууандыргъандыла

КъМР-ни боксдан абадан жыйымдыкъ командасы кеп болмай Куба эли сабий социальны - реабилитация июнде къонакъда болгъандыла. Белгиле спортуна бу жол да заманларын, эсперин да къызганагъанлары ючюн испаска тийишлиди. Мында тургъанлагъа не торлю болушук да артыкъ болмагъаны белгиди. Аланы хар бири да ойнаргъа сюеди, бютонда жангы келген адам бла. Аны себепли ала бла

терк окуна бир тил тапхан да тындычы. Боксчула да торлю-торлю конкурсула бардыргъандыла. Кеслери жашуулары, тутхуу ишлери июсюнден хабар айткъанды. Спорту хар торлюсуда да кесича аламан болгъанн эсе сала, ала секциялагъа жюрюсе, саулууларына, жашууларына да керек болуугун билдиргенди.

Гиче къызчыкъланы уа къонакъла сегизинчи март бла

алгъышлагъандыла, болсада ол кюн сауэгъасы киши да къалмагъанды. Реабилитация июде ишлегене спортчиле, тухтарине кьаргъа сюелгерини билдирген эдиле. Кюнакъла уа алыны жууукъ кезиуде Нальчикке ётерик Малкъар халкыны жабгырууну конюне жораланган «А» класса боксдан эришюлеге кьаргъа чакыргъандыла.

Бизни корр.

«Табийгатыбызны байлыгын сакъларгъа итинейик»

Ахыры. Аалы 1-чи бетдеди.
-Виктор Георгиевич, бизни республикада экология инспекторла болалыкъ ол жумушун тынгылы толтурууны адамга уа табыйлыкъмыдыла?
 -Ол жаны бла бир торло тогыйгъ болмаз деп алай сунама. Аны кой, республикада шендоге дери да болгъандыла табийгатын кыоруула бла кюрешген жанауат организацияла. Ала ол жаны бла проблеманы дайым да кюлеуге, халкъга да тура этеней турарды. Алай жанауат бу ише, керги окуна, битеу кю салып катышырга амалла болмагъандыла. Биз законда аланы кюргюзюрге кюрешениз.
 Кертиди, аны кемчиликтери да болула, ала бар-баргъан заманда ачыкъланмай кыяльгъа тойюлдюле. Жаланда ишле башлагъандан сора билрге болукду аны кыялай бирге кыялмыш болгъанын эмда

анга кыяллай тозетиле кийирге керекисин. Хар закон бла да алай болды. Алай мен бу документ жетишли болуулуна, кудуретни турушун сайакларына кызыгы этгенде да табыйлыкъларына иянама.
-Экоинспекторланы эркиликтери бла бурчаларны иосуренин де айта сазъыз эди.
 -Жанауат экология инспекторуну удоверенасын бла статусу алаула уллу эркиликке бла полномочиала берилде. Ала табийгатын кыоруула жаны бла федеральней эм республикала закондагерствоз кыялай толтуруун билр ючюн, әледе бла шахарлада тинтиле бардырырга, жанауат экология экспертиза бардыруну юсюнден предложение берилге эмда анга федеральней закондагерствоз чеклеринде кытышырга, КэМР-ни экология културасын кыурауа юлошорин кыуаргъа, ол санда табийгат бла байламлы законлары излемерин

ОТАРЛАНЫ ФАТИМА,
 КэМР-ни Парламентин пресс-службасы.

Ёмюрлеге тарыхда къалырча шартла айтылгъангыла

Ахыры. Аалы 1-чи бетдеди.
 Не алай-былай десек да, тутъан жерден айырылгъандан, анча этгенден уллу билюрге, халкъ жокуду. Бизни миллетте уа мин-мин жаш хагъашан тауландардан сау 13 жылга айырылгъа тиюгенди. 20-чы ёмюрде терсликери болмагъан халкълары узакъ Азиягъа, Къазахстангъа элтип тәккен

аладан 11 минги Ата журт ючюн жаныран бергенди. Кыяралны башчылары алай койоюзлок эте тургъанлай, халкъ адамлыккы ышанларын сакъланыны юсюнден да доклады кел юлю кертигенди. Бек алгъа уа къазах, кыргыз, орус миллетлеге ысап этгенди.
 Кыялн кезиуде халкъбызга таанчакъ болгъан улапарлыбыз-

Сабанчылары Хачи-Мурат.

де – бир жан жашамагъан жерге төгюлюп кыялган адамларына өз юмюрюна кыайгыргъанды, дойдиле аны юсюнден ол жерге тошгън таулау. Адамла кеси башларн кемчидиле болгъан заманда анча кыялыны жаңа себеплик этерге, бир зат бла болушурга амал, кыяру да таулаула.
 Айтуурга кер, Хачир улл Къарнай кючюнюлюк сынангыны, уллу кыял кылуушкълада ишленгенди. Адамлыгы уллу болгъан, ахшы кыурауу болгъанды. Аны властыла: «Кемчей, менда кыял, кылуушкъда ишле», деп да кюрешилде. Алай ол унамагъанды. Кючюнчю да аталамагъанлай, юмюрге болгъан жерге кетгенди. Алайны жаны аургъан болуу эди билгъан кыш тозде төгюлюп кыялган кючюнчюле аны болушургу тирилге. Фильмде сөлешкен келм салмарлы аны алайгына шагъатлык этгенди.
 Дагъыда былай бир затны чертирик эдим. Зада отургъанлай, асламысы жаш адамла эдиле. Ала алай кел салып тынгылгъандыла докладыла, чыгъып сөзгюшкени айтышарларына чин бир эси шитиле эди. Ол а жаш адамла анда айтылган шартлары таза жорекден сезгенлерин, алгаша инжигеленлерин, жапары аургъанларын кюргозеди.

Теммоланы Мухадим.

Дагъыда былай бир затны чертирик эдим. Зада отургъанлай, асламысы жаш адамла эдиле. Ала алай кел салып тынгылгъандыла докладыла, чыгъып сөзгюшкени айтышарларына чин бир эси шитиле эди. Ол а жаш адамла анда айтылган шартлары таза жорекден сезгенлерин, алгаша инжигеленлерин, жапары аургъанларын кюргозеди.

ТЕММОЛАНЫ МУХАДИМ.

Трешшлы Жаш төлю бла бир тилде сёлеширге

«Юйюне мамырыкъ» деген регион аралы жанауат организациада кел болмай Анрозей элде «Жаш төлю экстремизм эм андан кытуулуу амаллары» деген темага жоралыны тобашыу болгъанды. Алай бла Лескон районну толтуруу власть органларыны эм билим берги укреждендилерини келечеклерини кытышылары бла жаш адамлары граждан позициялары кючлер мурат бла ачыкъ дерс этгенди.

Былай профилактика ишини терк-терк бардыра турууу хайрыны юсюнден организацианы

леринде сөлеширге кюрешибиз. Алай бла келрге болукду бир оумгъа. Адам, биринчиден, бизге ышангырга керекди. Англытау – ол ишибизни бир шартыды. Урушуп, буйрукъ берген халда сөлешюден хайыр чыгарыкъ тойюлдю. Былай тобешюлени кызуиргенде биз «аманлык» бла «игилик» деген затлары заманда англыла, сезе билрге юйретебиз.
 Жыйылгъуда сөз дагъыда әледе жашагъан жаш адамларыны иш бла жалчытырна не мадар табаргъа болуугу юсюнден да баргъанды. Алай бла, бу жыйылгъуа кытышханлары кебюсюню оюмларна кер, радикализм салып дегенча жумушлаа кел функциялы жаш төлю жанауат арала кураурагъа керекди.
Бизни корр.

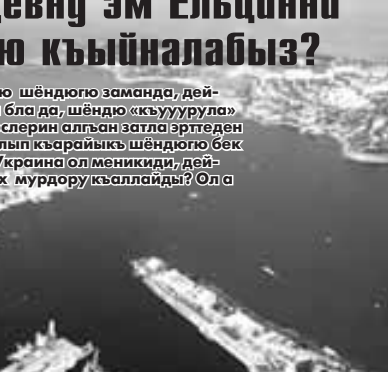
АНГЫЛАТЫ Коммунальный төлеулени ёсюлерине чек салынырыкъды

Бытыр 28-чи декабрде – РФ-ни Жашуу журтлары кодексине эмда РФ-ни бир-бир законлары торюленуле кийириуню юсюнден – федеральней законпроект къабыл керюгенди. Ол бытыр 30-чу декабрде кючюне киргенди. Аны тийишлиликке быыл 1-чи июльдан башлап коммунальный төлеулени ёсюлерине чек салынырыкъды, деп англытадыла бизге КэМР-ни прокуратурасындан. Алай бла, РФ-ни Жашуу журтлары кодексине кийирилген жаңгы статьяда айтылгъаныча, коммунальный жумушлаа ючюн халкъны РФ-ни субъектинги башчысы къабыл керген ёлчменден уллу этерге эркилик берилмейди. Ол а кыралда болгъан тарбиян орта ёлчменине кер саланлыккъды эмда аны РФ-ни Правительствоосу тохташдырылды. Кеси да юч жылдан бир керге тергеликти жангъанды. Субъектин башчысы къабыл керген ёлчмен

быыл 1-чи майдан кеч къаылай тохташдырылырга керекти.
 Аны бла бирге РФ-ни Жашуу журтлары кодексине кел кылаты мекямлада жашагъанлары барысы да бирге хайырлангъан ырсыхыга ремонт этюу эмда анга ахша болуу жаны бла статьяда да жангърылгъандыла. Законны къошумгъа статьяда (158-чи) капитальный ремонтну фондундан ёлюнюнген финансланы хайырлангырга онг болмас, тапладандыру ишлеге къышакъ ахша жыртырга болуугу юсюнден айтылды.
 Кел кылаты юйде жашагъан мекямларында тапладандыру ишени бардырырга деп ону ныгъарсала, алай бу жумушларга капитальный ремонтну фондундан ахшаны хайырлангырга онг болмас, жыйылуу бардыр, ремонтка къышакъ ахша жыртырга эмда ол кыялай къоартылгъаны белгилеру болуудыла.
 Дагъыда законда капитальный ремонтну фондундан ахша кыялай жумушларга берилгенде да шарт тохташдырылгъанды. Юйю башын алышандыруу, аны тышын жылуу берген материал бла тышула, суугъа, чырагъгъа, газга счбчкчлиени салып дегенча жумушлаа тиеледен кетерилгенди.
 Тынгылы ремонт этюу жаны бла регион программагъа къаылай мекямла къошумгазгъа болуушлары тохташдырылгъанды. Жашуу журтлаа юч фатардан кел болмас, ол программагъа кирмеге болуукду. Адамла барысы да бирге хайырлангъан мюлктре ремонтка къоартылгъан ахша жашуу журтуа къадат метрици белгасындан уллу болса, алай мекям да программагъа къошумгазгъа болуукду. Ол ёлчмени да субъектин власть органлары тохташдырыдыла.
 Басмагъа **ТИКАЛАНЫ** ФАТИМА хазырлагъанды.

МАГЪАНАЛЫ ТЕМА Биз Къырымда Хрущёвну эм Ельцинни терсликлерни ючюнмю кыйналыбыз?

Тарых тарых тойюлдю шендогу заманда, дейдиле халкъда. Кертиси бла да, шендо «кызуурла» тургъан эм адамларны эслерин алгъан затла эрттен келген шартладыла. Алып къырайыкъ шендогу бек кызыган Къырымны. Украина ол меникиди, дейди. Алай эсе, аны тарых мурдорукъалайды? Ола бармыды?

Тарых тарых тойюлдю шендогу заманда, дейдиле халкъда. Кертиси бла да, шендо «кызуурла» тургъан эм адамларны эслерин алгъан затла эрттен келген шартладыла. Алып къырайыкъ шендогу бек кызыган Къырымны. Украина ол меникиди, дейди. Алай эсе, аны тарых мурдорукъалайды? Ола бармыды?

Эрттегини таурухия
 Къырым Россей империяны къауумуна 1783 жылда къошулгъанды. Империя Къырымны Къырым ханлыкдан сыйыргъан эди. Аны шимал жағы шендогу Николаев эм Херсон областларына жерлеридиле, Туркюлле чабуулгъуу этил тургъанларыны хатасындан ол койгън жерлерде бек аз адам жашагъанды. Ол кезиуде ары эм Къырымгъа орусул помещикле, кеслерини элигерийи бла келип, орнашты башлагъан эдиле, алгаша льготала да бериле эдиле. Гогольну «Мёртвые души» деген романы да ол болумда этиген жыйылгъыяны юсюндегиди.
 Къырым татарлыла бир торло партизан уруш да этмгенди. Татарлыла Турк алаулы Россейге исюптур тургъанындан болмагъанча бек арыгъан эдиле.
 Орусулгъа бир заманда татарлыла ашукъарыччына кыялар болгъандыла (анга сыйе этерна да тойюлдю – Россей империя эм Къырым халкъы тохтамай урушуп – тойюшюп тургъанында), сора кел да бармай алауны бир бирге кез къараллары терленгенди.
 Орус литературада къырым татарлыны сөгкен неде терлешген шарт жокуду. Кел да бармай татарлыла Москвада керюне башладыла, сора тюзюлкерни, ачыкъ жореклери бла артыкъ да ингиликлини сыйгемгенери бла, намысы да болууда.

Культуралы Мекка
 Къырымны кюллгъа терк жыйгъандан сора да, ол аты айтылгъан курорт да болду. Халкъы Къырымны культурасына Пушкин да эс бургъанды, аны теш кыялгъанды баргырга кюймай эдиле. Ол бек сефирге къалгъан эди Бахчисарай тоханыны керюнгенде (аны бек терк жангыртхан эдиле урушдан сора). Александр Сергеевич «Бахчисарай фонтаны» деген поэмасы бла къырым татарлы культураны ёмюрледе ёлмей къуласта этгенди.
 Европалы къыралла кеммедиле Россей империягъа Къырымны къошпанды, Ма аны ючюн 1853-1856 жыллада асламысында Къырымда болгъан эдиле уллу уруш. Урушла Камчаткада, Солонкхиледе баргъан эзеледе, ала битеу запар къаралганы Россей империягъа къажуа кюрелери эди (Западна анга восточный уруш дейдиле, Россей уа анга Къырым уруш деп атагъанды).

Хрущёвну хатасы
 Граждани уруш эм Экинчи дуняа уруш бошлгъандан сора 1921 жылда Къырым РСФСР-ге къошулду. Ол кезиуде Иосиф Сталин кезиуде уллу терлик этгенди. Экинчи дуняа уруш кезиуде бир-бир кызырымлы татарлыла душман жагъы болгъандыла деп, кюч бла кючюрген эди битеу кыярым татарлыны (Гитлер жанлыла болмагъанча башха миллетле-рини келечилери). 1945 жылда уа

Спорт Хорлагъанлагъа - тийишлы сауғгала

Наличкде «Универсальный» спорт комплекседе, Россейин Уголовней-толтуруучи система къуралганы 135-жыллыгына эм ФИСИН-ни КэМР-де Управленисыны биринчилигине аталып, эришюле болгъандыла. Спорткадагъа управленисы аппаратындан, аны ёбюмлеринден 300-ге жуукъ адам кытышанды. Ала

гитче футболдан, баскетболдан, армспортдан, гира кетюрюуден, аркын тарыудан эришилде.
 Ол кюн алай эришюле КэМКСУ-ну физкультурлауу бла саулыкчу кючлеу арасында да бардырылгъанды. Ала уа биринчилик ючюн кереш бек кызы эди. Спортчу нар тюрюлююднен да алычла белгиле болгъандыла. Сөз ючюн, гитчи футболдан 1-чи жерге 1-чи номерли колония, 2-чи жерге УИИ-ни спортчулары, 3-чу жерге 4-ию колония чыкъгъандыла.
 Хорлагъанлагъа майдалла, кубокла, диплома берилгенди.
Россейин ФИСИН-ни КэМР-де Управленисыны пресс-службасы.

«Комсомольская правда» газет.